

Universitätsbibliothek Paderborn

**Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et
Salvatoris Nostri**

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. VII. Vitæ bene institutæ Dæmonum & hominum insectationes omnes
profuturas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](#)

ordinari voluit: si enim quis est divinā voluntatem intelligendi, ac vitæ statum re-
ctè & consultò eligendi modus, is est:
ita à Deo, quod genus vitæ ipse à te requi-
rat, intelliges.

CAPUT VII.

*Vitæ bene instituta Damnum
& hominum insectationes omnes profu-
turæ.*

Matth. 26, v. 3. **T**unc congregati sunt Principes Sa-
cerdotum & Seniores populi in atrio
um Principis Sacerdotum, qui dicebatur
Caiphas, & consilium fecerunt, ut Iesum
dolò tenerent, & occiderent &c. usque ad
illud: & exinde quarebat opportunita-
tem, ut traderet eum. Duo his Evange-
listæ verbis docemur. Primum est, ab ip-
sis vitæ bene institutæ exordijs insectatio-
nes nobis non defuturas, eisque diversas
& graves. Alterum, eas insectationes
non modò nihil damni illaturas, sed con-
silijs nostris plurimum profuturas. Hoc
à nobis intelligi vel maximè interest, tum
ne miremur, néve tanquam insolita, &
inexpe-

inexpectata patiamur, animis decidamus; tum ut, ea nobis commoda & utilia fore certò scientes, etiam libenter excipere & optare discamus. Nullum enim genus hostium ferme est, quod initijs vitæ bene institutæ adversari soleat, quod hīc non exprimatur. Ita fert mundi hujus misera conditio, ut, statim atque aliquis vitam immelius commutare incipit, exurgant in illum, quotquot alterius sententiæ sunt, domestici, amici, conterranei, exteri, adversarij, principes, &, qui in omnibus agunt & loquuntur, auctores totius fabulae Dæmones. Ecce hīc primū Hierosolymis concilium initur, ad quod utriusque ordinis Ecclesiastici & Sæcularis primores conveniunt, quorum plerisque prodigia, ac virtutes Domini ignotæ non erant: aderant Scribæ ejus ætatis litterati, ac Jurisconsulti, & hi quidem atrocia consilia inibant doli & necis: altera ex parte, *Cum esset Jesus in domo Simonis Leprosi*, & Magdalena alabastrum unguenti pretiosi effudisset super caput ipsius recumbentis, indignati sunt Apostolorum quidam, & murmur exortum est:

ut

Ut quid perditio hæc : postremò ex ipsis
unus Iudas abiit ad Principes Sacerdotum,
& paetus pecuniam promisit parricidi-
um. Quorsum hæc simul omnia Matthæ-
us enumerat ? Quorsum inchoatam nar-
rationem præparationis ad festum Pascha-
le celebrandum abrumpens, hæc interji-
cit, & sic ad inceptum redit ? Nempe ut
intelligamus, hæc omnia nobis, simul at-
que consilium vitæ bene instituendæ su-
scepimus, eventura. Tunc, inquit, ac
si indicare voluisset, illo ipso momento,
quod tu incipies, de vita ex Christi Domini
imitatione formanda cogitare, cœpturos
adversarios de tua pernicie serium inre-
consilium, & alios dolò, alios calumni-
is, alios irrisio[n]ibus, quosdam apertò o-
diò, alios amore simulato, nonnullos de-
tecta improbitate, complures religionis
obtentu, bellum tibi indicturos. Erunt,
qui te ambitionis accersent, quod sancti-
tate simulanda aliquid vel gloriolæ, vel
dignitatis affectes. Erunt, qui occulta
consilia sub hac vitæ quietioris specie men-
tientur agitari. Erunt, qui ad sacra tribu-
nalia deferendum censemebunt, velut arcani
alicujus

alicujus erroris improbum molitorem.
Erunt, qui expectata opportunitate, ut
Iudas, tuæ pietati insidias struent, & te, alia
omnia cogitantem & curis sanctioribus
intentum, ex improviso in magnum ali-
quod discrimen adducent. Erunt, qui tua
verba captabunt, quæ adornata menda-
cijs in occasionem invidiæ, aut in crimi-
nis suspicionem trahent. Erunt, qui Rei-
publicæ non expedire jaçtabunt, homines
tui similes pati in hoc vitæ genus abstrahî,
publicis opportunitatibus se subducere,
familiarum nobilium prosapias extingui,
senatum & ordinem equestrem immi-
nui, militiam deserî, Principum obsequi-
um derelinqui. Quidam mitiores id
tantum cum Apostolis dicent; Ut quid
perditio hæc? tale ingenium, tanta indo-
les, tanta nobilitas, quorsum intra unius
cænobij septa claudatur? Nonne hîc com-
modius inter tuos versans Reipublicæ pro-
desse potuisses? Quot pauperum inopiam,
quot pupillorum orbitatem, quot mise-
rorum innocentia tueri tibi facile fuisset,
in curia in, foro, in aulâ agenti? Nunc ab-
jecto animo, depositâ, quæ te deceret,
alaci

64 DE PASSIONE DOMINI.

alacri gloriæ cupiditate, quò fiesignavior,
atque ineptior, cò te putabis esse melio-
rem. Hæ atque his affines adversariorum
insectationes erunt, à quibus nemo te
præstabit immunem, nam *omnes, qui vo-*
lunt piè vivere in Christo Jesu, persecu-
tionem patientur. Sed, ne his deterreare,
primum omnium illud in mentem veni-
at, diabolum esse totius hujus insectatio-
nis auctorem; Ille enim est, qui ingressus
in Judam proditionem instruxit; ille, qui
Principum populi, ac Sacerdotum profa-
num concilium vocavit. Diaboli autem
aut vires, aut fraudes cur timeas, cùm
scias, eum à Christo, quem sequeris, esse
superatum: Christum sequete, qui tra-
duxit principatus & potestates, palam
triumphans illos in semetipso. Quid me-
tuas captivum & vincatum, quem ne
solutum quidem & integrum timere sub
Christo duce militans debuisses? Victor est
fortis armatus, & omnia vasa ejus ablata
sunt, in quibus confidebat. Illude potius
cani edentulo & catenato, quos mordere
non potest, allatranti. Quòd si diabolum
non times, sequitur, ut ne mundum qui-

2. Tim. 3
v. 12.

Luc. 11.
v. 22.

dem, qui diaboli servus est, metuas. Sed & hic vicius à Christo est: *Confidite, inquit, filioli, ego vici mundum.* Magnam sanè & gravem sancto Custodi nostro interrogamus injuriam, si eo comite instructi diabolum timemus, tanquam plus ad nocendum aut calliditatis, aut virium latro ille, jam in Domini cruce confixus, habiturus esset, quam sapientiæ ad providendum, potentiæ ad opem ferendam hic cælestis militiæ strenuus heros, Deique in te regendo ac tuendo designatus minister. Ne dubita: *Immittet, hoc est, ut hoc loco Græca vox habet, castramentabitur Angelus Domini in circuitu timentium Deum.* In uno Angelo exercitum habes, quem omnibus portis inferorum fiderenter opponas. Uni Angelo tot centena millia hominum, quorū sub Mose per Arabiæ deserta iter agebant, fuere commissa. Uni Angelo amplissimi cœlorum orbes, & vasta creduntur elementa. Quid dubitas: uni Angelo credita anima una: non est ita dæmon peculiaris singulis attributus, sicut Angelus est cuique decretus. Hic, quem tu præsidem ac du-

*Ioan. 16.**v. 33.**Psal. 33.**v. 8.*

66 DE PASSIONE DOMINI.

cem vitæ tuæ habes, te unum in tota re-
rum Universitate curat: & metuis, ne, qui
te in fidem suam accepit à Deo, vel pro-
dat, vel negligat, vel relinquat? Quam-
quam tibi major in Domino Angelorum
quam in Angelis est habenda fiducia: po-
stequam enim serio consilio, & matura
deliberatione decreveris, hanc Dei volun-
tatem esse, & hoc ipsum à te requirere (in
quo, si ex animo & sincerè agas, nun-
quam te bonitas ejus & providentia falli,
aut errare patietur) elato ac fidenti animo
esse te oportet, tanquam qui non tuâ, sed
ipsius voluntate ducaris, ac proinde non
tuam, sed ipsius rem agas. Quis est, qui ad
negotia quamquam ardua peragenda mis-
sus à Rege, dum in ejus ditione versatur,
ullius è subditis potentiam reformidet?
quanto minùs verò è captivis, & capite
damnatis aliquem timebit? Deum seque-
ris, bonô animô esto; omne consilium e-
jus stabit, & omnis voluntas ejus fiet. Jus-
sus à Benedicto Maurus, per aquas siccis
vestigijs ambulavit; tu jesus à Deo, ti-
mes, ne inter hæc adverfa mergaris? For-
tè mergēris, si times. Nam hoc Petrus
exper-

expertus est, qui, quamdiu intrepidus ad Dominum vocantem perrexit, solidum in aquis solum expertus est: cùm primùm fluctuavit animō, non maris vitio, sed animi sui cæpit inconstantiā naufragari. Duo igitur tibi firma sint in omni adversitate præsidia. Primum, ut cogites, minime tuam hanc rem, sed Dei esse, Dei te jussa fecisse, cuius nec potentia quisquam obsistere, nec sapientia possit illudere. Domum te non super arenam humanarum cogitationum, quam aut perturbationum fluctus illidit, aut opinionum flabra diripiunt, sed super firmam petram ædificasse cælestis imperij; posse in eam flumina humanæ insectationis irruere, posse fulmina potentioris alicujus indignationis incidere, posse ventos aërearum potestatum omnem vim suam effundere, illam interea immobilem ac firmam constituram: *fundata enim est super petram.* Id quoque timendum non esse, ne Deum consilij sui pæniteat, aut quod homines solent, vixus adversariorum importunitate, cedendum ac remittendum putet. Immutabilis est, ne animō nutet.

Matth.
7. v. 25.

Psa. 90. Invictus est ne viribus collabascat. *Altis.*

v. 9. simum posuisti refugium tuum: cum co-
tua consilia conjunxisti, cuius neque fides
fallere, neque res labare, neque potestas
possit ulla adversitate deficere. Alterū, quod
te confirmabit, ac muniet adversus omnē
insestionum impetum, illud erit, omnia
demum tibi ex voluntate casura: tum
quia tua voluntas ejus est, cuius voluntati
nemo potest resistere, tum quia hæc ipsa
adversa pati, præter id, quod tu cupis, non
est. Christum sequenti, & crucem fe-
renti, quicquid adversi accidat, etsi eo re-
pugnante fiat, non fiet invito. In id enim
auctoratus es, postquam huic Crucigero-
rum militiæ nomen dedisti. In id obstri-
ctus es propositi fide, addictus obsequijs
professione, ut nihil eorum, quæ Domi-
nus pertulit, ferre detrectes, & quò plura
patiaris, eò te Salvatori ac Duci tuo si-
miliorem, & proinde feliciorem ac bea-
tiorem putas. Denique cunctis in re-
bus, ut viri prudentes solent, exitum in-
tuere. Quid tandem adversarius ea in-
se

Jacob. 5. Etatione proficiet? Sufferentiam Job audi-
v. 11. stis, & finem Domini vidistis? Congreg

ti

ti sunt Principes Sacerdotum, & Seniores populi, & consilium fecerunt. Quid tandem eō consilio decretum est, nisi quod ipse Dominus ab omni æternitate decreverat? Convenerunt, inquit in actis B. Petrus, Herodes & Pontius Pilatus, cum Gentibus & populis Israel, facere, quæ manus tua & consilium tuum decreverunt fieri. Videtis, ut nihil aliud adversiorum conspirationes faciant, quam ut, quæ à Deo decreta sunt, exequantur? Abiit diabolus ad Judam, Judas ad Principes Sacerdotum, & pactus est: Quid vultis mihi dare, & ego eum vobis tradam? Scilicet hoc Pater antè decreverat, qui Sic dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret: & proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Támque hoc verum est, ut id quoque sit certissimum, neque Satanam, neque Judæos unquam Christo necem illaturos fuisse, si scirent, Ipsum hoc velle, hoc Deum ad summam ipsius gloriam destinasse. Congregati sunt Principes Sacerdotum & Seniores populi. Verè Congregatio taurorum in vaccis populorum. Sed

Act. 4.

v. 27.

Matth. 26. v. 15

Ioan. 3.

v. 16:

Rom. 8.

v. 32.

Psa. 67.

v. 31.

Psal. 21.

E 3 quid v. 13.

quid hi tauri pingues in Chrstum irruentes effecerunt, nisi, quod eum suis cornibus extulerunt, ut *elevatus à terra, omnia traheret ad se ipsum?* ac demum ipsi ut victimæ Domini suæ invidiæ incendiō conflagrarent. *Congregati sunt in atrium*, inquit, cur non in aulam, in clave interius ascenderunt? an quia profanum concilium erat in atrio inter mediestinos turbamque famularem plebis arbitrio regendum? an potius, ut intelligemus, impiorum consilia agi sub dio & aperito cælo, nec proinde Deum latere? Quid autem consulebant? *Ut Jesum dolō tenerent.* Quam bona resest Jesus, quem & ipsi tenere volunt: quis enim Sapientiam, quis Virtutem habere non cupiat? Sed ipsi hunc dolō cupiunt habere, cuituvis benevolentia & caritate conjungi. Ipsī, ut necent, ut extinguant, ut perdant, quærunt: tu, ut serves, & serveris. Sed illorum manibus mori debebat, ut tibi viveret; ab illis dolō teneri, ut in tuos veniret amplexus: ergo ea semper adversarij nostri faciunt, quæ nobis prosunt, nihilque ab ipsis nocendi studiō suscipitur,

quod

quod non in nostram vertat utilitatem providentia Conditoris. Ecce altera Magdalenæ insectatio, tantò molestior, quanto inter viros Sanctiores orta, quid fecit? Ut jussu Domini ejus beneficentia prædicetur, ubicumque in universo mundo evangelium nunciatur. Optanda igitur hæc sunt odia, non timenda.

CAPUT VIII.

Institutum bona vitæ magnō animō esse capessendum.

Prima autem die azymorum accesserunt discipuli ad Jesum dicentes: *Ubi vis paremus tibi comedere Pascha?* At Jesus dixit: *Ite in civitatem ad quendam, & dicite ei: Magister dicit: tempus meum propè est, apud te facio Paschacum discipulis meis.* Posteaquam & Vitæ suscipienda ratio constitit, & repulsus est metus, qui à dæmonum & hominum oppugnationibus nascebatur, superest, ut rem ipsam magnō animō aggrediamur. In quo ad totius vitæ profectum Sancti viri tantum momenti ponunt, ut prodi-